

[Udenrigsministeren.]

vidt jeg forstod det, saaledes: Har Kellogg-Traktaten indskrænket Pligten til militære Sanktioner efter Artiklerne 10 og 16? (*Axel Møller*: Adgangen til!). Ja, Adgangen til. Dertil vil jeg svare, at som Hovedregel kan det siges, at Kellogg-Pagten ikke ændrer noget i de Forpligtelser, der indeholdes i Forbundspagten. Art. 10 foreskriver dog ingen egentlig Pligt til militære Aktioner, og det samme gælder i Tilfælde af, at en Stat ikke efterkommer en Voldgiftskendelse. Raadet skal i disse Tilfælde overveje de Skridt, der skal foretages overfor den paagældende Stat. Dette kan ske ved økonomiske Midler og forskelligt andet, men selv om der foretages militære Handlinger, kan dette vel ikke ubetinget betegnes som Krig. I øvrigt hører disse Spørgsmaal saavel som hele Spørgsmaalet om Forholdet mellem Forbundspagten og Kellogg-Pagten Fremtiden til. Her ligger store og vigtige Problemer, der nu maa tages op til nærmere Granskning, en Granskning, som vi netop er begyndt at foretage i Udenrigsministeriet, og som vi tænker os skulde fremlægges i det udenrigspolitiske Nævn som det mest naturlige Sted eller i alt Fald for Delegationen, som vi plejer at sende til Folkeforbundet. Det næste Spørgsmaal gik vist i den Retning: Nægter en Stat at efterkomme en Voldgiftskendelse, hvorledes skal man saa tvinge den dertil? Dette Spørgsmaal afgør Kellogg-Pagten ikke; der maa dèr siges at være et Hul i denne. Det afgøres af Folkeforbundspagten. Men ogsaa dette kan vi komme nærmere ind paa i det Udvalg, der skal nedsættes. Og selv om det konservative Parti ikke havde foreslaaet dette Udvalg nedsat, vilde det altsaa dog være kommet til Drøftelse.

Jeg skal i øvrigt ikke komme langt ind paa disse forskellige Spørgsmaal, selv om det har været af overordentlig stor Interesse at høre de forskellige Personligheders Syn paa dette Aktstykke, hvorved der er udstukket lange historiske Linier, religiøse, moralske og politiske. For mig er der kun at røgte det rent praktiske: Kellogg-Pagtens Ratifikation, og denne skal jeg derfor anbefale til det høje Ting.

Bindsløv: Naar jeg har ønsket at komme med et Indlæg i denne historiske Debat, skyldes det nogle Udtalelser af det ærede Medlem Hr. Borgbjerg, der i sit meget patetiske Foredrag ogsaa kom ind paa de 19 københavnske Præsters Henvendelse til Folkekirkens Præster om at skrive under paa en Afrustningserklæring,

der jo har spillet nogen Rolle i de sidste Dages Debat og altsaa nu ogsaa er blevet blandet ind i Debatten her om Kellogg-Pagten. Det ærede Medlem Hr. Borgbjerg saa i disse 19 Præsters Henvendelse et Tidens Tegn, som var egnet til at paakalde den allerstørste Interesse. Det ærede Medlem udtalte, at Kirkens Mænd var dog saa meget forstaaende overfor deres Religions Muligheder, at de ikke ulig Rotter vilde forlade det synkende Skib og søge sig en sikker Plads om Bord paa en af Fremtidens stolte Sejlere, det skulde formodentlig være Socialdemokratiets stolte Sejler. Det ærede Medlem mente, at det var et særlig nyt og interessant Tidens Tegn, det, vi har mødt i disse 19 Præsters Henvendelse. Men det ærede Medlem er dog saa meget Teolog, at han ved, at disse Tegn aldeles ikke er nye, de har til alle Tider levet i Kirken paa en eller anden Maade, givet sig højst forskellige Udtryk, og jeg kan tilføje, at naar de har givet sig Udtryk, saa har de oftere givet sig Udtryk med større Martyrsind og større Villie til Martyrium end det, vi møder i disse 19 Præsters Henvendelse. Men naar det ærede Medlem nu har nævnt denne Henvendelse, kunde jeg ønske at fremsætte nogle Bemærkninger i al Korthed om dette Spørgsmaal.

Der kan jo ingen Tvivl være om, at Kristendommen som saadan maa betragte Krig som et af de hæsligste Udslag af det Ondes Virkelighed og af det Ondes Magt her i Verden. Derom vil der utvivlsomt ikke være nogen Uenighed blandt Kristne i al Almindelighed. Men fra denne Kendsgerning og til at slutte, at man opnaar den almene Fred, som man stræber hen imod, ved at afruste, turde der være et temmelig langt Spring. Problemet er nemlig ikke saa ligetil, som visse Folk mener. Kristendommens Forhold til Samfundslivets forskellige Problemer er jo af højst kompliceret Natur. Det er nu en Gang karakteristisk for Kristendommen, at den kan ikke løses fra det personlige, og den lader sig overhovedet ikke bruge som almengyldig Norm. De 19 Præster er i deres gode Ret, hvis det er Samvittighedsgrunde, som byder dem at hævde disse Synspunkter som deres egne personlige Synspunkter, der har tvingende Magt over dem. Men de har Uret, naar de søger at gøre deres Meninger almengyldige, og naar de mener i den Maade, de fremtræder paa, at kunne være en Slags Talerør for Kirken og for Kristendommen. Dertil har de ingen Ret. Man faar lige saa lidt Freden til at sejre her i Verden ved at